

DOMOVINA POZDRAVLJENA
IZ VESELEGA SRCA
IVAN CANKAR

Pevski zbor Glasbene matice

Po razpustu ljubljanskega čitalniškega pevskega zbora leta 1890, ki ga je vodil sodnik dr. Franc Gross, je ustanovilo društvo Glasbena matica ljubljanska že leta 1891, poleg drugih odsekov, še mešani pevski zbor z lastnim pravilnikom in odborom.

Zbor je bil od ustanovitve do druge svetovne vojne elitni slovenski zbor in med prvimi v Jugoslaviji. Izvajal je vsa pomembnejša dela domačih skladateljev in celo vrsto največjih in najzahtevnejših del svetovne literature. S svojimi kvalitetnimi izvajanjem na koncertih je že takrat bodril in dajal navdihe za nove skladbe slovenskim skladateljem in te skladbe tudi prvi izvajal. Bil pa je tudi prvi zbor, ki je ponesel slovensko pesem v tujino. Že leta 1896 je pel na Dunaju in dokazal, da je slovenski narod sicer maloštevilni, a velik po kulturi. Na turnejah, ki so se vrstile iz leta v leto (v Avstrijo, Švico, Francijo, Bolgarijo, Čehoslovaško, Poljsko itd.) je predstavil vse bogastvo in lepoto slovenske vokalne glasbene kulture. Seveda pa je zbor mnogo nastopal tudi v večjih mestih Jugoslavije in povsod prejemal najvišja priznanja.

Med drugo svetovno vojno je zbor upošteval kulturni molk. Mnogo pevcev je v tem času umrlo v taboriščih ali so padli kot partizani. Njim v spomin je zbor odkril ploščo v avli Vegove 5.

Tudi po osvoboditvi zbor nadaljuje tradicijo s prirejanjem a cappella koncertov in izvajanjem večjih vokalno-instrumentalnih del. Zbor so zapustili najboljši pevci in odšli v profesionalne zbornice. Na njihovo mesto so se vključili v zbor drugi, res pravi ljubitelji zborovskega petja. Ti so najrazličnejši poklicev in različnih starosti. V novejšem času je bil zbor na turnejah v Avstriji, Italiji, Bolgariji, na Poljskem, na Čehoslovaškem in v Makedoniji. 1967. leta je zbor sodeloval v Haagu na velikem mednarodnem kulturnem festivalu, kjer so nastopili tudi najboljši evropski in ameriški zbori. Dosegel je drugo mesto v A kategoriji mešanih zborov. Razen tega zbor nastopa na raznih proslavah, množičnih nastopih pevskega zbora, koncertira letno v Ljubljani in

po drugih krajih, predvsem v Sloveniji. Za izvajanje izbira zborovsko literaturo od preprostih priredb slovenskih ljudskih pesmi do najzahtevnejših vokalno-instrumentalnih del. Že drugo pevsko sezono vodi zbor dr. Mirko Cuderman.

Zbor Glasbene matice že 90 let veliko prispeva k ohranitvi in razširjanju slovenske glasbene kulture. Tudi v prihodnje bo nadaljeval dosedanje tradicije: gojil bo slovensko narodno in umetno pesem ter ohranjal lepoto zborovskega petja.

Zbor vabi vse, ki imajo veselje do petja in resnega dela, da se vključijo v njegove vrste. Pevske vaje so vsak torek in četrtek ob 19.45 v prostorih na Vegovi 5/III.

Majda Humar

KUD »Tine Rožanc«

Pevski zbor Kulturno umetniškega društva »Tine Rožanc« iz Ljubljane je bil ustanovljen proti koncu leta 1919, na pobudo železničarjev, ki so se zavzemali za glasbeno dejavnost. Pred vojno se je imenoval »Sloga«, ko je obstajal le moški pevski zbor, ki ga je v začetku vodil zborovodja France Podbregar, za njim pa je vodstvo prevzel Mirko Premelč. Leta 1926 je prevzel vodstvo zbora operni korepetitor Heri Svetel in ga nato vodil vse do leta 1947. Na njegov predlog so leta 1926 ustanovili mešani pevski zbor, ki je štel 32 pevcev in 30 pevke. Zbor je pod vodstvom odličnih zborovodij (France Podbregar, Mirko Premelč, Heri Svetel, Vasilij Mirk, dr. France Pergar idr.) vedno bolj napredoval. Višek svojih uspehov pa je zbor pokazal posebno v letih pred vojno in po vojni. Do svoje 35-letnice je zbor imel okoli 400 nastopov. Tudi ves čas po vojni je zbor dostojno predstavljal ne le slovenske železničarje ampak tudi našo prosveto. Med najpomembnejše

O prošnjah, ki silijo iz predalov

O starejših občanah in o domovih zanje v našem mestu bo tekla beseda v tem prispevku. Vendar ne bo napak, če pisanje naslovimo na interesno skupnost, v katero se obračajo naše oči in oči prizadetih, ki bi želeli, da se njihov problem čimprej reši – po samoupravnih poti – v okviru skupnosti socialnega skrbstva.

Stavbe smo tokrat pustili ob strani. Dogovorili smo se že, na referendumu za drugi samoprispevek Ljubljane, da bomo letos stavili dva domova ter po enega v prihodnjem letu in v letu 1979: letos dom v krajevni skupnosti Posavje za Bežigradom z 212 ležišči ter dom v krajevni skupnosti Dravljica v Šiški z 228 ležišči. Prihodnje leto bomo dobili dom v krajevni skupnosti Kozlezijska v občini Vič-Rudnik, ki bo imel 200 ležišč ter leta 1979 še dom na območju občine Moste-Polje, v soseski Fužine, ki bo lahko sprejel 200 starejših občanov. Skupaj bo v novih stavbah lahko domovalo 840 starejših ljudi. Tako smo se odločili vsi delovni ljudje v Ljubljani, ko smo ob referendumu za drugi samoprispevek izrazili visoko stopnjo solidarnosti. Samo...

Tedaj smo se odločali za hiše. Zaradi ljudi, vendar se tedaj nisimo mogli izogniti nevarnosti, da ne bi govorili najprej predvsem o številu ljudi, ki bodo imeli prostor v novih domovih. Kako bi tudi že govorili o tem, kdo natanko, kateri starejši človek bo imel prednost pri prihodu dom? O tem, katere prošnje same od sebe silijo iz predalov...

Konec koncev, za vse to imamo posebno interesno skupnost, v občinah in republikah in tudi vrsto veljavnih listin, med njimi zakonov, samoupravnih sporazumov, resolucij, sklepov in stališč, na katere se lahko naslonijo prizadeti in naslanjajo delegati v skupnostih socialnega skrbstva, ki s svojim delom rešujejo tudi stiske starej-

ših med nami.

Tudi dobro voljo, vse imamo, porečete, le denarnih sredstev ne toliko, kot bi jih potrebovali. Kaj pa če denarna sredstva, ki jih premoremo še niso tako porazdeljena, kot bi bilo treba in kaj, če kje potrošimo več, kot bi bilo treba, dodajmo v nadaljnji premislek. Le kdo bi mogel zanikati, da se nismo še vsega lotili pri koreninah, če bo slišal za tale primer. Glejte: upokojena učiteljica je ondan potožila svojemu znanцу: »Odslužila sem svoja delovna leta, prišla je starost in z njo pokojnina 3500 dinarjev na mesec; sestavila sem prošnjo za sprejem v dom upokojencev pa je nisem oddala, ker bi me bilo sram, če bi socialno skrbstvo moralo prispevati k moji oskrbnini...«

Z mnogo grenčice v srcu sprašujemo, ali ima socialno skrbstvo toliko denarnih sredstev, da bi pokrilo razliko? Saj upokojena učite-

ljica pač ne sodi med kandidate za družbeno denarno pomoč. Ob njeni stiski zardevajo drugi, če utegnejo za hipec odtegniti svojo pozornost od kupov papirja ter se ozreti na človeka tega in tega... in še na več takih ljudi.

Mi pa ostanimo zaenkrat pri družbenih denarnih pomočeh ter visokih oskrbninah sodobno zamišljenih domov za starejše občane. To je trd oreh, ki ga bo morala streti skupnost socialnega skrbstva kar v najkrajšem času. Na njej je, da dopolni število 480 z imeni, da spremeni število v ljudi, ki potrebujejo ali pa si želijo doma oskrbe, pa nimajo dovolj denarnih sredstev, da bi sami zadostili tej potrebi ali želji. Nimajo svojcev. Nimajo doma.

Kaj lahko slišimo oprijemljivega ta trenutek v zvezi s tem, razen tistega znanega: treba bi bilo! Treba bo! Bomo skušali! Prizadevali si bomo! Povejte nam, delegati skupščin skupnosti socialnega skrbstva, boste kos temu problemu? Vemo, da se interesne skupnosti socialnega skrbstva še potijo v vročih otroških boleznih, saj so med interesnimi skupnostmi najmlajše.

Anka Štrukelj

POJTE Z NAMI!

APZ gre na pot

Akademski pevski zbor Tone Tomšič bo 1. oktobra letos odšel na 17-dnevno turnejo po Belgiji in Franciji. Potovanje financira Kulturna skupnost Slovenije, organizatorji pa so člani zbora sami, še posebej njihov predsednik Miha Čebulj.

V Belgijo odhajajo na povabilo pevskega zbora iz Liegea, ki je njihov star znanec. Gostovali bodo tudi v Bruslju, na kar so še posebej ponosni. Iz Belgije bodo odpotovali v Francijo, na povabilo univerzitetnega zbora iz Lyona, s katerim se bodo prvič srečali. Seveda si bodo v Franciji ogledali tudi Pariz.

Predsednik, Miha Čebulj, pravi: »Na pot gredo v glavnem starejši pevci, zaradi homogenosti glasov pa bomo vzeli tudi nekaj brucov.« Program so sestavili v treh variantah in se bodo skušali prilagoditi željam občinstva. Prvi del programa obsega izbor pesmi letošnjega letnega koncerta (Lasso, Ravel) in je v francoščini. Drugi del sestavljajo naše narodne in borbene pesmi, s katerimi želijo predstaviti domačo zborovsko glasbo. Ta del je v precejšnji meri namenjen tudi našim izseljencem, s katerimi se bodo srečali v Belgiji.

Vse kaže, da se pevcem obeta 17 napornih pa tudi doživetij polnih dni.

Vesna Vljaki

IZ GLASIL V ZDRUŽENEM DELU – IZ GLASIL V ZDRUŽENEM DELU – IZ GLASIL V ZDRUŽENEM DELU – IZ GLASIL V ZDRUŽENEM

Aktivno družbenopolitično obdobje je našlo svoj odraz tudi v večjem številu glasil v združenem delu. Tokrat naj omenimo zadnje številko MERCATORJA, glasila delovnega kolektiva Mercator, ki preko prispevka B. V. seznanja svoje delavce z javno razpravo o štirih osnutkih republiških zakonov kot dograjevanju združenega dela. Tudi OBVESTILA delovnega kolektiva GIP Obnova Ljubljana s člankom »Kako spremljati razpravo: organizacija in program razprave o osnutkih republiških zakonov« opozarja svoje zaposlene predvsem na pomen sindikatov pri izpeljavi te akcije. V rubriki »aktualno« IMP GLASNIKA delovne skupnosti industrijsko-montažnega podjetja Ljubljana pa so povzete nekatere besede predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije Mike Spiljaka glede meril dela tudi za organizatorje proizvodnje ter glede norm – dokler ne izdelajo ustreznih meril.

V delovnem kolektivu Mercator želijo čimbolj spodbuditi razpravo o omenjenih osnutkih republiških zakonov in zato so tudi pripravili nekaj nadaljevanj določenih povzetkov in novosti, ki jih prinašajo zakon o delovnih razmerjih, zakon o

organu samoupravne delavske kontrole, zakon o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela ter zakon o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja. Vsekakor bodo delavci tega delovnega kolektiva imeli jasno sliko o tem za kaj in kako se je treba odločati. Glede na branstvo glasil v združenem delu je to ena od najbolj neposrednih in hitrih načinov obveščanja o tovrstnih skupnih akcijah.

V OBVESTILIH pa pravočasno opozarjajo na predlog sekretariata predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, da naj vse organizacije in organi sindikatov v času javne razprave, ki se te dni tudi zaključuje, spodbudijo odgovorne samoupravne subjekte-delavske svete, odbore samoupravne delavske kontrole, klube samoupravljalcev in druge, da se tvorno vključijo v razpravo o osnutkih navedenih zakonov. Sindikati še predlagajo, da se v javno razpravo vključijo tudi vse družbenopolitične organizacije, ki naj spodbujajo aktivnost svojih članov. V prispevku poudarjajo, da je odgovor-

nost sindikalnih organizacij na vseh ravneh predvsem v tem, da z družbenopolitično aktivnostjo omogočijo delavcem, da se seznani in v času javne razprave na organiziran način sodelujejo pri zakonskem dograjevanju našega vsakodnevnega dela in življenja.

Našo pozornost je posebej pritegnil izveček iz besed Mike Spiljaka, v rubriki »aktualno« IMP Glasnika. Posebno zanimivost tega izvečka predstavlja ugotovitev, da se danes ponekod ocenjujejo osebnost in na osnovi te ocene določajo osebni dohodek. To predstavlja kopiranje tujih sistemov, kjer šefi ocenjujejo svoje podrejene, kar se v našem sistemu ne more uporabljati. Boriti se moramo za ocenitev dela in nalog, ne pa osebnosti, poudarja Mika Spiljak. V nadaljevanju pa teče med ostalimi tudi beseda o tem, da kjerkoli se nagraduje za redni prihod na delo, ni zalaganja za delitev po delu.

M. C. D.